

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Białymstoku**

Białystok, dnia 19 października 2011 r.

**Pan
Zbigniew Makarewicz
Dyrektor Zakładu Utylizacji
Odpadów Komunalnych
w Suwałkach**

LBI-4101-07-03/2011
P/11/122

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Białymstoku przeprowadziła w Zakładzie Utylizacji Odpadów Komunalnych w Suwałkach (zwanym dalej „Zakładem” lub „ZUOK”) kontrolę realizacji zadań w zakresie tworzenia warunków do wykonania kary ograniczenia wolności w formie nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne oraz pracy społecznie użytecznej w latach 2009 – 2011 (I półrocze).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawiono w protokole kontroli, podpisanym 11 października 2011 r., Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Białymstoku, stosownie do art. 60 ust. 1 ustawy o NIK, przekazuje niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych uchybień, działalność Zakładu w zakresie objętym kontrolą

Ocena pozytywna wynika z:

- niezwłocznego przyjmowania do pracy skazanych skierowanych przez sąd lub sądowego kuratora zawodowego,
- prawidłowej organizacji i dokumentowania pracy skazanych,
- właściwej współpracy z sądowym kuratorem zawodowym.

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

Stwierdzone uchybienia polegały na:

- poniesieniu kosztów ubezpieczenia skazanych od następstwa nieszczęśliwych wypadków przyjętych do pracy po 8 czerwca 2010 r., pomimo braku takiego obowiązku,
 - niewyposażeniu skazanych w przysługującą im odzież roboczą i obuwiu robocze.
1. Zakład prawidłowo wywiązywał się z obowiązku przyjęcia skazanych skierowanych przez sąd lub sądowego kuratora zawodowego w celu wykonania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne oraz pracy społecznie użytecznej orzeczonej w zamian nieściągalnej grzywny. W okresie od 1 stycznia 2009 r. do 30 czerwca 2011 r. – na podstawie wyroków skazujących na karę ograniczenia wolności z obowiązkiem wykonania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne oraz postanowień sądu o zamianie zasądzonej kary grzywny na pracę społecznie użyteczną – przyjęto do pracy w ZUOK ogółem 134 skazanych, z tego 27 osób do wykonania nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne i 107 osób do wykonania pracy społecznie użytecznej.
 2. Analiza 40 (spośród 134) spraw wykazała, że zgodnie z postanowieniami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 marca 2004 r. w sprawie podmiotów, w których wykonywana jest kara ograniczenia wolności oraz praca społecznie użyteczna² oraz rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 1 czerwca 2010 r.³ w tej samej sprawie, każdego skazanego:
 - przyjmowano do pracy niezwłocznie po zgłoszeniu się do Zakładu;
 - przeszkolono w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy, stosownie do wymagań § 4 ust. 1 i ust. 3 pkt 2 rozporządzenia z 2004 r. i § 4 ust. 4 pkt 1 rozporządzenia z 2010 r.;
 - ubezpieczono od następstw nieszczęśliwych wypadków, zgodnie z dyspozycją § 5 rozporządzenia z 2004 roku (obowiązującego do 8 czerwca 2010 r.);
 - kierowano do pracy zgodnie z opracowanymi miesięcznymi harmonogramami, w których określano m.in. dni zatrudnienia, czas (od 4 do 8 godz. dziennie) oraz miejsce i rodzaj pracy (obsługa linii do segregacji odpadów komunalnych). Wszystkie harmonogramy były sporządzone i przekazywane do Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej w Suwałkach, zgodnie z wymogami § 9 i 10 rozporządzenia z 2004 r. i § 7 ust. 1 i 2 rozporządzenia z 2010 r. wraz z comiesięczną informacją o: terminie

² Dz. U. Nr 56, poz. 544, zwane dalej „rozporządzeniem z 2004 r.”, uchylone z dniem 8 czerwca 2010 r.

³ Dz. U. Nr 98, poz. 634, zwane dalej „rozporządzeniem z 2010 r.”, obowiązujące od 8 czerwca 2010 r.

- zgłoszenia się skazanego, terminie rozpoczęcia pracy, liczbie godzin przepracowanych w danym miesiącu, całkowitym zakończeniu pracy oraz sprawowaniu się skazanego;
- zatrudniano w wymiarze godzin wynikającym z postanowienia sądu, zgodnie z wymogami § 6 ust. 1 rozporządzenia z 2004 r. i § 5 ust. 1 rozporządzenia z 2010 r.;
 - ujmowano w prowadzonej ewidencji pracy, w której - zgodnie z wymogami § 11 ust. 1 rozporządzenia z 2004 r. i § 8 rozporządzenia z 2010 r. - zaznaczano m.in. zbiorczy wymiar godzin określony w orzeczeniach oraz zbiorczy wymiar godzin przepracowanych przez skazanego w danym miesiącu.

Ponadto, stosownie do wymagań § 4 ust. 3 pkt 1 rozporządzenia z 2004 roku, wszystkich skazanych zatrudnionych do 8 czerwca 2010 r. poddano wymagany badaniom lekarskim, które nie wykazały żadnych przeciwwskazań do wykonywania przydzielonej im pracy. Natomiast skazani zatrudniani po 8 czerwca 2010 r. - w związku z brakiem obowiązku przeprowadzania tych badań - byli jedynie pytani o stan ich zdrowia i ewentualne przeciwwskazania. Żaden z nich nie zgłosił jakichkolwiek problemów zdrowotnych, zarówno przed przystąpieniem do pracy jak i w jej trakcie.

Jednocześnie kontrola NIK wykazała, że wbrew wymogom § 4 ust. 3 pkt 3 rozporządzenia z 2004 r. i § 4 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia z 2010 r., skazanych nie wyposażono w odzież i obuwie robocze przewidziane na stanowisku pracy do segregacji odpadów. Otrzymywali oni jedynie rękawice robocze i fartuch drelichowy ochronny, podczas gdy, zgodnie z *zarządzeniem dyrektora Zakładu nr 2/97 z dnia 2 stycznia 1997 r. w sprawie ustalenia norm przydziału odzieży roboczej i ochronnej oraz sprzętu ochronnego dla pracowników ZUOK*, osobom zatrudnionym na stanowisku obsługi linii technologicznej do segregacji odpadów komunalnych przysługiwało: ubranie drelichowe, ubranie drelichowe wataowane, obuwie robocze, koszula flanelowa i czapka drelichowa.

3. Mimo obowiązku wynikającego z § 11 ust. 1 rozporządzenia z 2004 r. nie ustalano (do 8 czerwca 2010 r.) wysokości kwot odpowiadających wynagrodzeniu należnemu za prace wykonane przez skazanych, gdyby były one wykonywane w ramach stosunku pracy, z której należało pokrywać wszystkie wydatki związane z organizowaniem pracy skazanych. W latach 2009 – 2011 (I półrocze) wydatkowano na ten cel łącznie 18.664,66 zł, z tego 1.725 zł na badania lekarskie, 450,50 zł na zakup środków ochrony indywidualnej, 1.427,84 zł na zakup odzieży roboczej, 13.345,69 zł na dodatkowe, ryczałtowe wynagrodzenie pracownika organizującego i nadzorującego pracę skazanych

oraz 1.715,63 zł na ubezpieczenie skazanych od następstw nieszczęśliwych wypadków (w tym 508 zł wydatkowano po 8 czerwca 2010 r., mimo braku takiego obowiązku)⁴. Należy jednak zaznaczyć, iż po wygaśnięciu polisy (7 czerwca 2011 r.) ZUOK odstąpił od ubezpieczania skazanych w omawianym zakresie.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o zapewnienie skazanym odzieży roboczej i obuwia roboczego, przewidzianego na zajmowanych przez nich stanowiskach pracy, zgodnie z dyspozycją zawartą w § 4 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia z 2010 r.

* * *

Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, zwraca się do Pana Dyrektora o przedstawienie w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wniosku lub o działaniach podjętych w celu realizacji wniosku lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia przysługuje Panu prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Delegatury NIK w Białymstoku umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosku zawartych w tym wystąpieniu. W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o której wyżej mowa, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.

DYREKTOR DELEGATURY
Najwyższej Izby Kontroli
z up.
Agata Katarzyna Ciupa
WICEDYREKTOR

⁴ Zgodnie z dyspozycją zawartą w art. 56a § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny wykonawczy (Dz. U. Nr 90, poz. 557 ze zm.) w zw. z § 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 27 maja 2010 r. w sprawie trybu postępowania przy zawieraniu przez podmioty uprawnione umowy ubezpieczenia następstw nieszczęśliwych wypadków skazanych wykonujących nieodpłatną, kontrolowaną pracę na cele społeczne oraz pracę społecznie użyteczną (Dz. U. Nr 98, poz. 632) , ubezpieczenie to (poczynając od 8 czerwca 2010 r.) ponosi Skarb Państwa, tj. w przypadku skazanych zatrudnionych przez ZUOK - Sąd Okręgowy w Suwałkach.